

PROJEKT

**PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
POWIATU TCZEWSKIEGO
NA LATA 2021 – 2024**

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020, poz. 685) definiuje osobę z zaburzeniami psychicznymi, jako osobę chorą psychicznie (wykazującą zaburzenia psychiatryczne), upośledzoną umysłowo oraz wykazującą inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Zgodnie z powyższą ustawą, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Na podstawie art. 2 ust. 6 ww. ustawy, ustanowiono Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022, który ma na celu m.in. zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej opieki zdrowotnej oraz ukształtowanie wobec nich odpowiednich postaw społecznych. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego reguluje, na jakich zasadach poszczególne samorządy mają włączyć się w realizację określonych zadań.

Celami głównymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Narodowego Programu.

Zadaniem samorządów powiatowych jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb realizowane poprzez:

- upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi,
- skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy,
- udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2024 stanowi zatem odpowiedź na rekomendacje zawarte w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Program został opracowany na podstawie danych uzyskanych z Oddziału Pomorskiego Narodowego Funduszu Zdrowia, jednostek organizacyjnych powiatu tczewskiego, Komendy Powiatowej Policji w Tczewie i organizacji pozarządowych. Realizację programu przewidziano na lata 2021-2024.

Zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Zarząd Powiatu Tczewskiego uchwałą nr 68/206/2019 r z dnia 27 grudnia 2019 r. powołał Lokalny Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022.

Do podstawowych zadań Zespołu należy opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Tczewskiego, jego realizacja, koordynowanie i monitorowanie oraz przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom, a także samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej).

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2024 ma się przyczynić do poprawy zdrowia i życia, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi. Zawiera propozycje planowanych działań w obszarze zdrowia psychicznego, diagnozę oraz cele polityki zdrowotnej w tym zakresie.

II. DANE EPIDEMIOLOGICZNE

Dane epidemiologiczne wskazują, że na całym świecie z powodu zaburzeń psychicznych cierpi ponad 450 mln ludzi. Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zaburzenia psychiczne i behawioralne stanowią ok. 20% wszystkich stanów chorobowych w Europie. Statystycznie, co czwarta osoba, w różnych okresach życia, doświadcza problemów ze zdrowiem psychicznym. Raport z 2001 r. Światowej Organizacji Zdrowia, odnoszący się do kwestii zdrowia psychicznego „Zdrowie psychiczne, nowe rozumienie, nowa nadzieja”, wśród zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wymienia, jako najczęściej występujące:

- 1) depresję,
- 2) schizofrenię,
- 3) zaburzenia zachowania,
- 4) zaburzenia związane ze spożywaniem alkoholu i narkotyków,
- 5) samookaleczenia.

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) wymienia zaburzenia i choroby psychiczne wśród najważniejszych chorób przewlekłych, które mają negatywny wpływ na rynek pracy, indywidualną oraz zbiorową zamożność, a także gospodarkę.

Kondycja psychiczna Polaków została przeanalizowana podczas badania pt.: „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej” – EZOP Polska.¹ Badanie EZOP było pierwszym w Polsce badaniem epidemiologicznym zaburzeń psychicznych przeprowadzonym zgodnie z metodologią Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Zastosowano w nim Złożony Międzynarodowy Kwestionariusz Diagnostyczny (CIDI) w liczącej 10 tysięcy respondentów próbie losowej osób w wieku 18–64 lata. Badaniem objęto najczęściej występujące zaburzenia psychiczne, zaliczające się głównie do zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, zaburzeń nastroju, nerwicowych (w tym lękowych i neurastenii) oraz zaburzeń kontroli impulsów i zachowań autodestrukcyjnych. Wyniki badania EZOP wskazują, że potencjalnymi pacjentami systemu opieki psychiatrycznej w Polsce może być łącznie od 6 do 7,5 mln osób.

¹ Moskalewicz J., Kiejna A., Wojtyniak B. Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej, EZOP Polska, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2012

Największą grupę zaburzeń w Polsce stanowią te związane z używaniem substancji psychoaktywnych - 12,8%, w tym aż 11,9% to zaburzenia będące następstwem nadużywania alkoholu. Na kolejnych miejscach są zaburzenia nerwicowe – ok. 10%, impulsywne zaburzenia zachowania – 3,5% oraz zaburzenia nastroju – 3,5%, w tym aż 3% stanowi depresja. OECD wymienia zaburzenia i choroby psychiczne wśród najważniejszych chorób przewlekłych, które mają negatywny wpływ na rynek pracy, indywidualną oraz zbiorową zamożność, a także gospodarkę.

Na podstawie danych z raportu Komendy Głównej Policji, dotyczących zamachów samobójczych, w latach 2017 - 2020 w Polsce zamachy samobójcze zakończone zgonem popełniło łącznie 20.878 osób.

Zamachy samobójcze zakończone zgonem w Polsce wg grup wiekowych

Rok Grupa wiekowa	2017	2018	2019	2020
0 – 6	0	0	0	0
7 – 12	1	5	4	1
13 – 18	115	92	94	106
19 – 24	353	344	360	349
25 – 29	406	384	402	415
30 – 34	499	443	474	452
35 – 39	465	446	520	481
40 – 44	462	472	453	490
45 – 49	405	437	453	430
50 – 54	442	427	391	399
55 – 59	603	551	451	429
60 – 64	536	565	533	524
65 – 69	379	357	403	387
70 – 74	213	261	280	271
75 – 79	142	156	150	144
80 - 84	143	109	133	137
85 +	104	127	144	143
Wiek nieustalony	8	6	10	7
Ogółem	5276	5182	5255	5165

Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/zamachy-samobojcze/63803,Zamachy-samobojcze-od-2017-roku.html>

Zamachy samobójcze zakończone zgonem w Polsce – powód popełnienia

Powód popełnienia zamachu samobójczego	Rok	2017	2018	2019	2020
Choroba psychiczna/zaburzenia psychiczne		1017	1037	963	1033
Choroba fizyczna		186	164	192	174
Nosiciel wirusa HIV/chory na AIDS		1	0	2	1
Trwałe kalectwo		26	14	15	12
Nieporozumienia rodzinne/przemoc w rodzinie		285	261	259	214
Mobbing, cybermobbing, znęcanie		2	1	0	1
Konflikt z osobami spoza rodziny		11	11	11	14
Zawód miłosny		231	226	208	222
Problemy w szkole lub pracy		41	38	29	35
Nagła utrata źródła utrzymania		53	49	36	38
Złe warunki ekonomiczne/długi		219	192	154	147
Dokonanie przestępstwa lub wykroczenia		25	32	26	23
Niepożądana ciąża		0	1	0	0
Śmierć bliskiej osoby		96	80	84	84
Zagrożenie lub utrata miejsca zamieszkania		6	9	7	8
Pogorszenie lub nagła utrata zdrowia		142	140	145	147
Inny niewymieniony powyżej		222	237	219	225
Nieustalony		2913	2916	3096	2960

Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/zamachy-samobojcze/63803.Zamachy-samobojcze-od-2017-roku.html>

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Tczewie wynika, że w latach 2017-2020 na terenie powiatu tczewskiego zanotowano 62 próby samobójcze, które w 41 przypadkach zakończyły się śmiercią. Uzyskane dane dotyczące zamachów samobójczych w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Zamachy samobójcze w powiecie tczewskim

Rok	Liczba zamachów samobójczych ogółem	Płeć		Liczba zamachów samobójczych zakończonych zgonem
		Mężczyźni	Kobiety	
2017	17	13	4	12
2018	17	13	4	10
2019	17	17	-	13
2020	11	6	5	6

Od 2020 roku wzrosła skala problemów zdrowia psychicznego. Spowodowane jest to pandemią Covid-19, która wymusiła izolację społeczną, mniejszą aktywność ruchową, ograniczony kontakt z przyrodą. Zaistniałej sytuacji towarzyszy stres, niepokój o własne zdrowie, bliskich, ale także o przyszłość, który wpłynął na zwiększoną zachorowalność na choroby psychiczne oraz zaostrzenie choroby u osób już chorych. Pogłębił się kryzys psychiczny, zwany również emocjonalnym. Jest to ostre, przejściowe doświadczenie zakłócenia równowagi psychicznej, spowodowane zagrożeniami powiązanymi z sensem

życia, systemem wartości, koncepcji własnej osoby, skutkiem konfrontacji z zaskakującą sytuacją bądź wydarzeniem krytycznym.

Dane dotyczące pacjentów i udzielanych świadczeń na terenie powiatu tczewskiego w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w okresie od 2017 r. do listopada 2020 r. przedstawiono w poniższych tabelach.

Liczba pacjentów w podziale ICD-10

Kod ICD-10	Nazwa rozpoznania:	Liczba pacjentów w poszczególnych latach			
		2017	2018	2019	do XI 2020
F00	Otępienie w chorobie Alzheimera (G30.-+)	46	56	66	50
F01	Otępienie naczyniowe	46	42	46	37
F02	Otępienie w innych chorobach klasyfikowanych gdzie indziej	5	4	4	5
F03	Otępienie bliżej nieokreślone	82	78	100	82
F05	Majaczenie niewywołane alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi	2	2	1	1
F06	Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną	537	539	526	436
F07	Zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu	187	185	199	173
F09	Nieokreślone zaburzenia psychiczne organiczne lub objawowe	0	0	1	1
F10	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu	138	121	121	432
F11	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem opiatów	0	1	0	1
F12	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kanabinoli	1	3	4	6
F13	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji nasennych i uspakajających	11	14	17	25
F14	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kokainy	1	0	0	0
F15	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem innych niż kokaina środków pobudzających w tym kofeiny	3	2	3	12
F16	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem halucynogenów	0	1	0	0
F19	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wyżej wymienionych (F10-F18) i inne	112	142	149	205
F20	Schizofrenia	396	406	410	391
F21	Zaburzenie typu schizofrenii (schizotypowe)	8	6	2	3
F22	Uporczywe zaburzenia urojeniowe	10	12	8	4
F23	Ostre i przemijające zaburzenia psychotyczne	18	13	16	17
F25	Zaburzenia schizoafektywne	6	4	2	2
F29	Nieokreślona psychoza nieograniczona	0	1	1	0
F30	Epizod maniakalny	4	1	0	1
F31	Zaburzenia afektywne dwubiegunowe	54	51	54	54

F32	Epizod depresyjny	362	351	324	344
F33	Zaburzenia depresyjne nawracające	439	400	401	344
F34	Uporczywe zaburzenia nastroju (afektywne)	22	22	34	16
F38	Inne zaburzenia nastroju (afektywne)	17	15	12	12
F39	Zaburzenia nastroju (afektywne), nieokreślone	1	1	1	0
F40	Zaburzenia lękowe w postaci fobii	16	20	22	22
F41	Inne zaburzenia lękowe	587	645	783	869
F42	Zaburzenie obsesyjno-kompulsyjne (nerwica natręctw)	26	28	31	38
F43	Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	522	583	560	761
F44	Zaburzenia dysocjacyjne (konwersyjne)	13	11	11	0
F45	Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (somatoform disorders)	52	46	61	55
F48	Inne zaburzenia nerwicowe	34	45	43	45
F50	Zaburzenia odżywiania	11	13	15	17
F51	Nieorganiczne zaburzenia snu	23	26	22	23
F52	Dysfunkcja seksualna niepowodowana zaburzeniem organicznym ani chorobą somatyczną	0	0	1	1
F53	Zaburzenia psychiczne związane z porodem, niesklasyfikowane gdzie indziej	0	1	1	0
F55	Nadużywanie substancji niepowodujących uzależnienia	0	0	0	1
F60	Specyficzne zaburzenia osobowości	69	71	61	51
F61	Zaburzenia osobowości mieszane i inne	36	59	70	53
F62	Trwałe zmiany osobowości niewynikające z uszkodzenia ani z choroby mózgu	0	1	1	0
F63	Zaburzenia nawyków i popędów (impulsów)	3	2	1	9
F64	Zaburzenia identyfikacji płciowej	2	0	2	1
F65	Zaburzenia preferencji seksualnych	0	1	0	1
F68	Inne zaburzenia osobowości i zachowania u dorosłych	0	0	1	0
F70	Upośledzenie umysłowe lekkie	105	115	112	148
F71	Upośledzenie umysłowe umiarkowane	175	175	194	211
F72	Upośledzenie umysłowe znaczne	103	114	107	128
F73	Upośledzenie umysłowe głębokie	79	85	79	90
F79	Upośledzenie umysłowe, nieokreślone	0	2	0	1
F80	Specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka	0	0	0	1
F81	Specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych	0	0	0	2
F83	Mieszane specyficzne zaburzenia rozwojowe	2	0	0	3
F84	Całościowe zaburzenia rozwojowe	12	11	12	113
F89	Zaburzenie rozwoju psychicznego (psychologicznego), nieokreślone	1	0	0	0

F90	Zaburzenia hiperkinetyczne (zespoły nadpobudliwości ruchowej)	23	5	3	264
F91	Zaburzenia zachowania	6	6	2	47
F92	Mieszane zaburzenia zachowania i emocji	19	15	20	96
F93	Zaburzenia emocjonalne rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie	1	0	0	15
F94	Zaburzenia funkcjonowania społecznego rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie lub w wieku młodzieńczym	0	0	0	4
F95	Tiki	1	0	0	9
F98	Inne zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym	2	0	0	2
F99	Zaburzenie psychiczne, inaczej nieokreślone	1	9	3	4
G20	Choroba Parkinsona	0	0	0	1
H53	Upośledzenie widzenia	0	0	0	1
Z02	Badania i usługi dla celów administracyjnych	0	0	0	1
Z03	Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne	32	22	37	154
Z04	Badanie i obserwacja z innych przyczyn	2	0	0	0
Z60	Problemy związane ze środowiskiem socjalnym	0	0	0	1
Z76	Osoby stykające się ze służbą zdrowia w innych okolicznościach	0	0	0	1
Z81	Obciążenie rodzinne zaburzeniami umysłowymi i zaburzeniami zachowania	0	0	0	1

Źródło danych: NFZ Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku

Porady w podziale ICD -10

Kod ICD-10	Nazwa rozpoznania:	Liczba udzielonych świadczeń w poszczególnych latach			
		2017	2018	2019	do XI 2020
F00	Otępienie w chorobie Alzheimera (G30.-+)	125	146	160	190
F01	Otępienie naczyniowe	191	198	202	172
F02	Otępienie w innych chorobach klasyfikowanych gdzie indziej	7	10	11	19
F03	Otępienie bliżej nieokreślone	247	251	335	297
F05	Majaczenie niewywołane alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi	6	2	3	1
F06	Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną	1 940	2 030	1 891	1 567
F07	Zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu	717	722	751	612
F09	Nieokreślone zaburzenia psychiczne organiczne lub objawowe	0	0	1	1
F10	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu	302	228	211	5 124
F11	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem opiatów	0	1	0	1
F12	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kanabinoli	1	4	9	18

F13	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji nasennych i uspakajających	16	42	45	108
F14	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kokainy	2	0	0	0
F15	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem innych niż kokaina środków pobudzających w tym kofeiny	3	2	6	52
F16	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem halucynogenów	0	1	0	0
F19	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wyżej wymienionych (F10-F18) i inne	692	1 321	1 381	1 623
F20	Schizofrenia	3 451	3 611	3 544	3 003
F21	Zaburzenie typu schizofrenii (schizotypowe)	32	16	2	10
F22	Uporczywe zaburzenia urojeniowe	80	69	37	5
F23	Ostre i przemijające zaburzenia psychotyczne	56	53	46	99
F25	Zaburzenia schizoafektywne	15	8	9	11
F29	Nieokreślona psychoza nieograniczona	0	2	1	0
F30	Epizod maniakalny	4	1	0	1
F31	Zaburzenia afektywne dwubiegunowe	239	270	243	210
F32	Epizod depresyjny	1 478	1 578	1 420	1 690
F33	Zaburzenia depresyjne nawracające	2 050	1 896	1 743	1 549
F34	Uporczywe zaburzenia nastroju (afektywne)	112	74	78	50
F38	Inne zaburzenia nastroju (afektywne)	49	37	33	45
F39	Zaburzenia nastroju (afektywne), nieokreślone	18	22	8	0
F40	Zaburzenia lękowe w postaci fobii	59	85	107	113
F41	Inne zaburzenia lękowe	2 271	2 547	2 868	3 739
F42	Zaburzenie obsesyjno-kompulsyjne (nerwica natręctw)	155	130	117	195
F43	Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	2 147	2 168	2 398	5 066
F44	Zaburzenia dysocjacyjne (konwersyjne)	32	36	17	0
F45	Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (somatoform disorders)	132	215	191	227
F48	Inne zaburzenia nerwicowe	150	203	166	165
F50	Zaburzenia odżywiania	58	22	74	116
F51	Nieorganiczne zaburzenia snu	49	52	55	53
F52	Dysfunkcja seksualna niespowodowana zaburzeniem organicznym ani chorobą somatyczną	0	0	2	1
F53	Zaburzenia psychiczne związane z porodem, niesklasyfikowane gdzie indziej	0	2	1	0
F55	Nadużywanie substancji niepowodujących uzależnienia	0	0	0	1
F60	Specyficzne zaburzenia osobowości	210	296	232	279
F61	Zaburzenia osobowości mieszane i inne	124	212	227	202

F62	Trwałe zmiany osobowości niewynikające z uszkodzenia ani z choroby mózgu	0	1	1	0
F63	Zaburzenia nawyków i popędów (impulsów)	7	2	1	101
F64	Zaburzenia identyfikacji płciowej	10	0	2	1
F65	Zaburzenia preferencji seksualnych	0	1	0	1
F68	Inne zaburzenia osobowości i zachowania u dorosłych	0	0	1	0
F70	Upośledzenie umysłowe lekkie	381	381	425	531
F71	Upośledzenie umysłowe umiarkowane	862	878	984	1 018
F72	Upośledzenie umysłowe znaczne	784	850	883	738
F73	Upośledzenie umysłowe głębokie	847	811	783	728
F79	Upośledzenie umysłowe, nieokreślone	0	2	0	1
F80	Specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka	0	0	0	5
F81	Specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych	0	0	0	3
F83	Mieszane specyficzne zaburzenia rozwojowe	2	0	0	23
F84	Całościowe zaburzenia rozwojowe	34	44	46	339
F89	Zaburzenie rozwoju psychicznego (psychologicznego), nieokreślone	1	0	0	0
F90	Zaburzenia hiperkinetyczne (zespoły nadpobudliwości ruchowej)	70	10	3	655
F91	Zaburzenia zachowania	12	21	2	136
F92	Mieszane zaburzenia zachowania i emocji	68	96	63	328
F93	Zaburzenia emocjonalne rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie	4	0	0	49
F94	Zaburzenia funkcjonowania społecznego rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie lub w wieku młodzieńczym	0	0	0	5
F95	Tiki	1	0	0	14
F98	Inne zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym	27	0	0	4
F99	Zaburzenie psychiczne, inaczej nieokreślone	1	10	3	4
G20	Choroba Parkinsona	0	0	0	1
H53	Upośledzenie widzenia	0	0	0	1
Z02	Badania i usługi dla celów administracyjnych	0	0	0	1
Z03	Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne	32	23	38	363
Z04	Badanie i obserwacja z innych przyczyn	2	0	0	0
Z60	Problemy związane ze środowiskiem socjalnym	0	0	0	1
Z76	Osoby stykające się ze służbą zdrowia w innych okolicznościach	0	0	0	1
Z81	Obciążenie rodzinne zaburzeniami umysłowymi i zaburzeniami zachowania	0	0	0	1

Źródło danych: NFZ Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku

Personel udzielający świadczeń na terenie powiatu tczewskiego

Rodzaj specjalności:	Liczba osób zgłoszonych do umów na dzień 18.12.2020
Lekarz specjalista psychiatrii	15
Lekarz psychiatra w trakcie specjalizacji	5
Lekarz specjalista psychiatrii dzieci i młodzieży	3
Psychoterapeuta	10
Psycholog	16

Źródło danych: NFZ Pomorski Oddział Wojewódzki w Gdańsku

III. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA POWIATU TCZEWSKIEGO W ROKU 2020

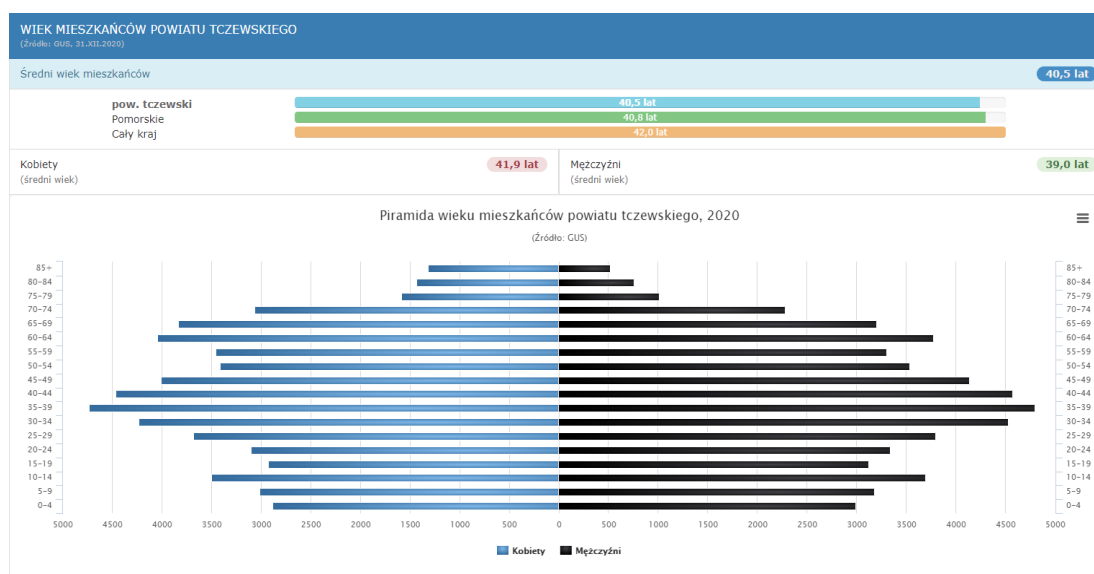
Powiat Tczewski położony jest w południowo-wschodniej części województwa pomorskiego. Jego powierzchnia, wynosi 697 km². Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2020 roku powiat tczewski liczył 115 200 mieszkańców, z czego 50,92% stanowiły kobiety, a 49,08% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. 60,2% mieszkańców powiatu tczewskiego to osoby w wieku produkcyjnym, 19,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 20% w wieku poprodukcyjnym.

Liczba ludności w powiecie tczewskim wg płci

ogółem	mężczyźni	kobiety
115 200	56 547	58 673

Źródło: GUS (31.XII.2020)

Piramida wieku mieszkańców powiatu tczewskiego, 2020

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_tczewski#demografia-w-pigulce

IV. ORZECZENIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie w latach 2018 – 2020

Rok wydania orzeczenia:	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności u osób powyżej 16 roku życia				
	Ogółem (wszystkie symbole przyczyny niepełnosprawności)	Symbol przyczyny niepełnosprawności			
		01-U	02-P	12-C	Ogółem (01-U, 02-P, 12-C)
2018	3.011	33	146	6	185
2019	2.740	42	98	9	149
2020	2.919	62	97	13	172

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności ze względu na płeć, wydanych osobom z zaburzeniami psychicznymi (symbol 02-P)

Podział ze względu na płeć:	Rok		
	2018	2019	2020
Kobiety	66	53	35
Mężczyźni	80	45	62

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie w latach 2018 - 2020

Rok wydania orzeczenia:	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności u osób poniżej 16 roku życia				
	Ogółem (wszystkie symbole przyczyny niepełnosprawności)	Symbol przyczyny niepełnosprawności			
		01-U	02-P	12-C	Ogółem (01-U, 02-P, 12-C)
2018	318	32	37	89	158
2019	303	32	33	75	140
2020	292	29	21	61	111

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności ze względu na płeć, wydanych osobom z zaburzeniami psychicznymi (symbol 02-P)

Podział ze względu na płeć:	Rok		
	2018	2019	2020
Dziewczęta	32	10	4
Chłopcy	126	23	17

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

V. FORMY WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, jako jednostka organizacyjna powiatu realizuje:

- 1) zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej,
- 2) zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 3) zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością,
- 4) zadania dotyczące poradnictwa specjalistycznego, w tym w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rodzaj udzielonego dofinansowania:	Liczba osób		
	rok 2018	rok 2019	rok 2020
Turnusy rehabilitacyjne	299	329	339
Zakup przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego	540	634	594
Likwidacja barier architektonicznych	15	16	27
Likwidacja barier w komunikowaniu się	20	22	29
Likwidacja barier technicznych	8	5	5

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

W ramach struktur Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie działa Wydział Interwencji Kryzysowej (WIK), który świadczy pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną i terapeutyczną (współzależnień, par, rodzinną, mediacje rodzinne). Odbywają się spotkania indywidualne i grupowe. Podejmowane działania mają charakter interwencyjny, profilaktyczny, konsultacyjny, a także terapeutyczny. Realizowane zadania wpisują się w założenia zarówno Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim, jak i Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tczewskim

oraz Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Statystyka działalności WIK w latach 2018 - 2020

Rok:	Liczba przyjętych klientów	Liczba udzielonych porad	Liczba konsultacji z innymi instytucjami
2018	1209	2789	12
2019	1128	2867	14
2020	607	1636	18

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tczewie (PPP)

Celem działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Poradnia pełni także funkcję wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego, utworzonego w związku z realizacją rządowego programu kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za życiem" ze szczególnym uwzględnieniem interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania rozwoju dziecka od momentu wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością.

Liczba dzieci objętych programem w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba dzieci	42	42	39

Działalność merytoryczna PPP w roku szkolnym 2018/2019

Łączna liczba klientów PPP w roku szkolnym 2018/2019 (dzieci, uczniowie, nauczyciele, rodzice) - 6.117.

Liczba wydanych opinii – 1108.

Liczba wydanych orzeczeń 552 (w tym 43 o zagrożeniu niedostosowaniem społecznym).

Liczba wydanych orzeczeń:	o potrzebie kształcenia specjalnego	o potrzebie nauczania indywidualnego	indywidualne roczne przygotowanie przedszkolne	opinie o wczesnym wspomaganiu rozwoju	odmowne o braku potrzeby	o potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych
Razem: 552	380	82	2	67	2	19
Łączna liczba dzieci/uczniów objętych opieką poradni:	3.374					
w tym przebadanych:	psychologicznie	pedagogicznie	logopedycznie	pod względem predyspozycji zawodowych i zainteresowań	przesiewowo (przesiewowe badania słuchu audiometrem PBZ-120 oraz przesiewowe badania SAT)	
<u>łącznie: 1809</u>	767	594	176	74	198	
realizujących terapię	128	17	84	-	-	
liczba konsultacji	516	169	55	45	-	
zajęcia grupowe z doradztwa zawodowego	-	-	-	182	-	
wykłady, prelekcje	-	39	-	-	-	
konkursy logopedyczne	-	-	67	-	-	
warsztaty psychologiczno - pedagogiczne	263		-	-	-	
Łączna liczba rodziców objętych pomocą poradni - 1082						
w tym:	konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	zajęcia psychoedukacyjne „Szkoła dla rodziców”	szkolenia dla rodziców	wspomaganie rodziny małego dziecka z zaburzeniami rozwojowymi		
	854	67	148	13		
Pomoc dla nauczycieli - 1661						
w tym:	wsparcie merytoryczne konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	cykliczne spotkania dla pedagogów, psychologów i logopedów szkolnych, doradców zawodowych	szkolenia rad pedagogicznych Liczba szkoleń poza PPP : 21	współpraca w udzielaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno – pedagogicznej, konferencje, wykłady, prelekcje, szkolenia, warsztaty		
	160	535	183	783		

Działalność merytoryczna PPP w roku szk. 2019/2020

Łączna liczba klientów PPP w roku szkolnym 2019/2020 (dzieci, uczniowie, nauczyciele, rodzice) – 4597.

Liczba wydanych opinii: 734.

Liczba wydanych orzeczeń: 473 (w tym o zagrożeniu niedostosowaniem społecznym 32).

Liczba wydanych orzeczeń	o potrzebie kształcenia specjalnego	o potrzebie nauczania indywidualnego	indywidualne roczne przygotowanie przedszkolne	opinie o wczesnym wspomaganiu rozwoju	o potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych	odmowne o braku potrzeby
Razem: 473	304	99	3	57	1	9
Łączna liczba dzieci/uczniów objętych opieką poradni – 2614						
w tym przebadanych	psychologicznie	pedagogicznie	logopedycznie	pod względem predyspozycji zawodowych i zainteresowań	przesiewowo (przesiewowe badania słuchu audiometrem PBZ- oraz przesiewowe badania SAT)	
<u>łącznie: 1443</u>	670	466	124	68	115	
realizujących terapię	16		38		-	
liczba konsultacji	700	41	138	4	-	
Zajęcia grupowe z doradztwa zawodowe	-	-	-	121	-	
Konkurs logopedyczny	20					
Warsztaty psychologiczno - pedagogiczne	93					
Łączna liczba rodziców objętych pomocą poradni - 1101						
w tym:	konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	zajęcia psychoedukacyjne „Szkoła dla rodziców”	szkolenia dla rodziców	wspomaganie rodziny małego dziecka z zaburzeniami rozwojowymi		
	872	29	193	7		
Łączna liczba nauczycieli objętych pomocą Poradni - 882						
wsparcie merytoryczne konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	cykliczne spotkania dla pedagogów, psychologów i logopedów szkolnych, doradców zawodowych	szkolenia rad pedagogicznych liczba szkoleń poza PPP:	współpraca w udzielaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno – pedagogicznej, konferencje, wykłady, prelekcje, szkolenia, warsztaty			
281	205	32 szkoleń – 261 uczestników	135 konferencja Zrozumieć dziecko - 95 zespoły specjalistyczne - 12 spotkania dla dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych powiatu tczewskiego (pomoc psychologiczno – pedagogiczna – realizacja zindywidualizowanej ścieżki - 28)			

3. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) to placówka wykonująca rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością, będących ich podopiecznymi. Terapia realizowana

jest poprzez terapię zajęciową. Na terenie powiatu tczewskiego działają trzy warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez:

- 1) Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie, ul. Wigury 84 – warsztaty dla 40 uczestników;
- 2) Stowarzyszenie Na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie, ul. Grunwaldzka 1 – warsztaty dla 20 uczestników;
- 3) Caritas Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie, ul. Sambora 28 – warsztaty dla 25 uczestników.

4. Domy pomocy społecznej

Dom pomocy społecznej (DPS) jest placówką świadczącą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Na terenie powiatu tczewskiego prowadzonych jest 6 powiatowych domów pomocy społecznej, w tym 3 domy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i jeden dla osób przewlekłe psychicznie chorych:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Damaszcze - dom dla 126 osób przewlekłe psychicznie chorych;
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Rudnie - dom dla 77 osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym dla 69 dorosłych i dla 8 dzieci;
- 3) Dom Pomocy Społecznej w Stanisławiu - dom dla 80 osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 4) Dom Pomocy Społecznej w Wielkich Wyrębach - dom dla 78 osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym dla 24 dzieci i młodzieży oraz dla 54 dorosłych;

oraz Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach, prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego dla 114 osób z niepełnosprawnością intelektualną.

5. Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy (ŚDS) są ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Domy, w zależności od kategorii osób, dla których są przeznaczone, dzielą się na następujące typy:

- a) typ A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych,
- b) typ B - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- c) typ C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych,

- d) typ D - dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (brak na terenie powiatu tczewskiego).

Ośrodkiem wsparcia dla pełnoletnich mieszkańców Tczewa - osób z przewlekłymi chorobami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Tczewie (ŚDS), będący odrębną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Tczew, powołaną w celu realizacji zadań pomocy społecznej zleconych przez administrację państwową. Środowiskowy Dom Samopomocy w Tczewie świadczy swoim podopiecznym usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i umiejętności społecznych w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Siedzibą ŚDS jest miasto Tczew, ul. Armii Krajowej 55A/1. ŚDS prowadzi działalność w kilku odrębnych budynkach zwanych filiami:

- ŚDS przy ul. Nowowiejskiej 18 - typ AB,
- ŚDS przy ul. Chopina 33 - typ AB,
- ŚDS przy ul. Armii Krajowej 55 - typ AB,
- ŚDS przy ul. Niepodległości 10 - typ C,
- ŚDS przy ul. Elżbiety 19A/1 – typ AB.

Ponadto na terenie powiatu tczewskiego prowadzone są środowiskowe domy samopomocy:

- 1) ŚDS w Narkowach przy ul. Tczewskiej 11 - typ ABC;
- 2) ŚDS w Gniewie przy ul. Krasickiego 8 - typ AB;
- 3) ŚDS w Rajkowach, ul. Akacjowa 54 – typ AB;
- 4) ŚDS w Tczewie przy ul. Grunwaldzkiej 1 - prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie - typ AB.

6. Edukacja

W Tczewie prowadzony jest Zespół Placówek Specjalnych, w skład, którego wchodzi:

- a) Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy – przeznaczony dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, z autyzmem, z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna;
- b) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Jana Pawła II, w skład którego wchodzi:
 - Przedszkole nr 3 Specjalne,
 - Szkoła Podstawowa nr 9 Specjalna,
 - Branżowa Szkoła I Stopnia nr 5 Specjalna,
 - Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy,
 - Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka,
 - Grupy wychowawcze wraz z grupami dziennymi zapewniającymi opiekę wychowawczą w ramach zajęć świetlicowych uczniom przed i po lekcjach.

W Pelplinie prowadzony jest Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, który jest placówką dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, głębokim oraz dla dzieci i młodzieży z autyzmem w tym z zespołem Aspergera. W jego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Nr 3 Specjalna,
- Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy,
- Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka,
- Zespoły rewalidacyjno – wychowawcze,
- Grupy wychowawcze,
- Świetlica.

Stan uczniów w latach 2018/2019/2020 (wg stanu na dzień 30 września)

Placówka edukacyjna:		Liczba uczniów w roku szkolnym 2018/2019	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020	Liczba uczniów w roku szkolnym 2020/2021
Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy		50	49	50
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tczewie	Przedszkole nr 3 Specjalne	62	64	57
	Szkoła Podstawowa nr 9 Specjalna	130 + 27 (gimnazjum)	142	138
	Branżowa Szkoła I Stopnia nr 5 Specjalna	35	45	48
	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy	24	36	36
	Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka	15	38	54
	Razem:	343	374	383
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Pelplinie	Szkoła Podstawowa Nr 3 Specjalna	51 +20 (gimnazjum)	53	59
	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy	21	25	29
	Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka	24	20	20
	Zespoły rewalidacyjno – wychowawcze	28	26	25
	Razem:	144	124	133

7. Rynek pracy

Powiatowy Urząd Pracy prowadzi aktywizację zawodową bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym osób z niepełnosprawnością. Przy realizacji zadań Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie współpracuje z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji zawodowej. Rehabilitację zawodową osób z niepełnosprawnością finansuje głównie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem rehabilitacji zawodowej jest umożliwienie uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu zawodowego, głównie poprzez odpowiednie poradnictwo i szkolenia zawodowe oraz pośrednictwo pracy.

Podstawowe dane o strukturze bezrobocia w powiecie tczewskim na koniec grudnia 2018 - 2020 r.

Wyszczególnienie:	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Bezrobotni ogółem	2815	2432	3344
Niepełnosprawni	271	249	221

Źródło: <https://tczew.praca.gov.pl>

Wsparcie działań dla osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tczewie z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U i 02-P

Rodzaj wsparcia	2018	2019	2020
Szkolenia	0	2 (poszukujące pracy)	0
Staże	0	0	0
Refundacja kosztów wyposażenia lub przystosowana stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	0	0	0
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	0	0	0
<i>Inne (jakie):</i>			
prace interwencyjne	2	0	0
prace społecznie użyteczne	0	0	1
podjęcie pracy w ramach środków PFRON	0	0	1

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie

8. Spółdzielnia socjalna

W 2018 roku, w Tczewie powstała pierwsza spółdzielnia socjalna *Się Kręci*. Tworzy ona markę Spółdzielni Łodziarskiej Jasna, która prowadzi produkcję i sprzedaż lodów rzemieślniczych na bazie naturalnych składników pozyskiwanych głównie od lokalnych dostawców. Spółdzielnia zatrudnia osoby ze środowiska osób z niepełnosprawnością i powracających na rynek pracy na stanowiskach kierownika lodziarni, menedżera, kierownika i pracownika produkcji, kierowcy-zaopatrzeniowca.

Od dnia 1 lutego 2020 roku działa Kociwska Spółdzielnia Socjalna, której założycielami są Gmina Pelplin oraz Gmina Morzeszczyn. Spółdzielnia realizuje następujące zadania: świadczenie usług opiekuńczych na rzecz osób starszych na terenie Gminy Pelplin, usługi porządkowe, eventowe oraz pilotażowy projekt Wiązki usług społecznych w zakresie opieki wytchnieniowej dla opiekunów dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

9. Opieka medyczna

Wykaz podmiotów udzielających wsparcia		
PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO (DLA DOROSŁYCH)		
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Wojska Polskiego 5, 83-110 Tczew, tel. 58 530 27 00, poradnia @pzptczew.pl, www.pzptczew.pl
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Witosa 10, 83-140 Gniew, tel. 58 535 22 38
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Wybickiego 14, 83-130 Pelplin, tel. 58 536 12 14
4.	Przychodnia Rogowscy Sp. z o.o. sp. k.	ul. 30 Stycznia 55, 83-110 Tczew, tel. 58 530 30 77, biuro@przychodniarogowscy.pl , www.przychodniarogowscy.pl
PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY		
5.	Przychodnia Rogowscy Sp. z o.o. sp. k.	ul. 30 Stycznia 55, 83-110 Tczew, tel. 58 530 30 78, biuro@przychodniarogowscy.pl , www.przychodniarogowscy.pl
ODDZIAŁ DZIENNY PSYCHIATRYCZNY (OGÓLNY)		
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Wojska Polskiego 5, 83-110 Tczew, tel. 58 530 27 00, poradnia @pzptczew.pl, www.pzptczew.pl
PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I WSPÓLUZALEŻNIENIA		
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Kasztanowa 2, 83-110 Tczew tel. 58 728 50 46, kasztanowa@pzptczew.pl , www.pzptczew.pl
PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ		
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Kasztanowa 2, 83-110 Tczew tel. 58 728 50 46, kasztanowa@pzptczew.pl , www.pzptczew.pl
ZESPÓŁ LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO (DOMOWEGO)		
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Poradnia Zdrowia Psychicznego"	ul. Wojska Polskiego 5, 83-110 Tczew, tel. 58 530 27 00, poradnia @pzptczew.pl, www.pzptczew.pl
OŚRODEK ŚRODOWISKOWEJ OPIEKI PSYCHOLOGICZNEJ I PSYCHOTERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY		
10	Przychodnia Rogowscy Sp. z o.o. sp. k.	ul. J. Dąbrowskiego 10, 83-110 Tczew, tel. 58 530 30 78, biuro@przychodniarogowscy.pl , www.przychodniarogowscy.pl dzieci i młodzież do 18 roku życia – bez skierowania zakres udzielanych świadczeń obejmuje m. in.: porady psychologiczne, psychoterapię, wsparcie psychospołeczne oraz wizyty środowiskowe

10. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością:

- 1) **Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie** - ma na celu wspieranie inicjatyw społecznych poprzez edukację prowadzącą do poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnością. Celami działania Stowarzyszenia są:
 - prowadzenie działań zmierzających do rozwoju szkolnictwa specjalnego;
 - wspieranie i promowanie nowatorskich form i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną;
 - wszechstronna pomoc osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ich rodzinom i opiekunom;
 - organizowanie i prowadzenie różnych form edukacji, rehabilitacji, opieki i pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną;

- popularyzowanie zagadnień dotyczących możliwości zarobkowania i ogólnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną w społeczeństwie;
- zapobieganie izolacji społecznej ludzi o obniżonym poziomie intelektualnym;
- zorganizowanie banku danych na temat niepełnosprawności intelektualnej, form, a także metod wprowadzenia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób nią dotkniętych w kraju oraz w państwach UE;

2) **Caritas Diecezji Pelplińskiej** - jest kościelną organizacją charytatywną diecezji pelplińskiej powołaną dekretem Biskupa Chełmińskiego 15 lipca 1991 roku. Celem Caritas jest działalność charytatywna i humanitarna na rzecz osób potrzebujących wsparcia i pomocy. Caritas prowadzi na terenie powiatu tczewskiego:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Rajkowach,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pelplinie,

oraz organizuje różnego rodzaju akcje dobroczynne;

3) **Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Tczewie** - jest terenowym kołem Polskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie. Misją Stowarzyszenia jest dbanie o godność ludzką, o miejsce w rodzinie i wśród innych ludzi oraz szczęście osób z niepełnosprawnością, wspieranie rodzin, aby były w stanie sprostać sytuacjom, które pociągają za sobą fakt urodzenia dziecka z niepełnosprawnością i wspólne z nim życie, oraz aby mogły one przekształcać własny ból w gotowość niesienia pomocy innym. Obecnie Koło prowadzi Dienne Centrum Aktywności (wsparcie terapeutyczne i rehabilitacyjne dla ok. 60 dzieci i ich rodzin) oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej dla 40 dorosłych osób z niepełnosprawnością;

4) **Fundacja OD NOWA** - w ramach swojej działalności realizuje wieloaspektowe wsparcie dzieci i młodzieży, w tym również dzieci i młodzieży ze spektrum autyzmu, MPD, ZD i problemami funkcjonowania w społeczeństwie. Pod swoją opieką ma ponad 60 podopiecznych z terenu powiatu. W ramach swojej działalności udziela wsparcie poprzez terapię behawioralną, logopedyczną, neurologopedyczną, dogoterapię, hipoterapię, wsparcie psychologiczne, terapię integracji sensorycznej, TUS (Trening Umiejętności Społecznych), terapię zajęciową. Terapeuci w wielu placówkach powiatu pełnią rolę terapeuty cienia. Prowadzone są również warsztaty dla rodziców z zakresu kompetencji rodzicielskich oraz udzielane jest wsparcie psychologiczne.

Rok	Liczba dzieci objętych terapią
2018	41
2019	50
2020	90

Źródło: Fundacja OD NOWA

Informacje o instytucjach i organizacjach pozarządowych realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, wsparcia psychologicznego, przeciwdziałania uzależnieniom, aktywizacji zawodowej oraz pracujących z dziećmi i rodziną zawarte są w *Informatorze o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie tczewskim*. Informator dostępny jest na stronie <http://powiat.tczew.pl>, w zakładce Urząd > opieka zdrowotna > zdrowie psychiczne.

VI. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
1. Baza diagnostyczna na terenie powiatu: poradnia zdrowia psychicznego, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. 2. Brak rejonizacji udzielania świadczeń zdrowotnych. 3. Warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy. 4. Dwa podmioty lecznicze, udzielające świadczeń w zakresie zdrowia psychicznego. 5. Dwie placówki szkolnictwa specjalnego. 6. Zapewnienie transportu dla uczestników WTZ, ŚDS, uczniów przedszkoli i szkół. 7. Organizowanie kiermaszów i wystaw twórczości osób z niepełnosprawnością. 8. Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi. 9. Szeroki wachlarz inicjatyw i usług świadczonych przez organizacje pozarządowe. 10. Partnerstwa lokalne.	1. Brak Centrum Zdrowia Psychicznego. 2. Brak zakładu opiekuńczo – leczniczego o profilu psychiatrycznym. 3. Niewystarczająca ilość spółdzielni socjalnych. 4. Długi okres oczekiwania na świadczenia psychiatryczne, w szczególności dla dzieci i młodzieży. 5. Długi okres oczekiwania na orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.
Szanse	Zagrożenia
1. Większa ilość specjalistów z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. 2. Zaktywizowanie osób z niepełnosprawnością poprzez udział w różnych formach wsparcia w ramach projektów systemowych. 3. Zwiększenie świadomości pracodawców w zakresie ulg i korzyści płynących z zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. 4. Możliwość pozyskania dodatkowych środków np. z PFRON, EFS, budżetu państwa. 5. Mieszkania chronione. 6. Aktywne włączenie się gmin w diagnozę środowiskową i rozwiązywanie problemów tej grupy społecznej.	1. Brak źródeł finansowania dla powiatów w zakresie realizacji zadań określonych w NPOZP. 2. Ograniczony dostęp do rynku pracy. 3. Zamykanie się/izolowanie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. 4. Wykluczenie społeczne. 5. Wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi wynikający z długotrwałego bezrobocia, ubóstwa, przemocy, uzależnień od alkoholu i/lub narkotyków. 6. Zwiększenie zachorowalności na choroby psychiczne w związku z izolacją społeczną spowodowaną pandemią.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego są osoby chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychiczne), z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

VIII. CEL PROGRAMU

Działania określone w Programie kierowane są do wszystkich mieszkańców powiatu tczewskiego. Zasadniczym celem tych działań jest zapobieganie chorobom i zaburzeniom psychicznym poprzez ich wczesne wykrycie i leczenie. W działania powinni być zaangażowani wszyscy ci, dla których jest ważny i bliski temat zdrowia psychicznego. Cele określone w Programie mają charakter ciągły.

Cel główny - zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
2. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.
4. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

IX. REALIZACJA I MONITORING

W celu realizacji, koordynowania i monitorowania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2024 został powołany Uchwałą nr 68/206/2019 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 27 grudnia 2019 r. Lokalny Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022.

Monitoring przebiegu realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2024 odbywać będzie się w oparciu o coroczne sprawozdania podmiotów zaangażowanych w jego realizację i wskazanych w Harmonogramie działań Programu. Sprawozdanie z jego realizacji przedstawione zostanie Zarządowi Powiatu Tczewskiego oraz wymagającym tego jednostkom zewnętrznym.

X. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU

CEL GŁÓWNY					
ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI WIELOSTRONNEJ OPIEKI ADEKWATNEJ DO ICH POTRZEB					
1. Cel szczegółowy - upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego					
Nr działania	Działanie	Forma realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitorowania
1.1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	- Pomoc w ramach działań w zakresie interwencji kryzysowej, oferującej poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu w formie konsultacji. - Zabezpieczenie całodobowych usług opiekuńczych, bytowych, mieszkaniowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które przebywają w domach pomocy społecznej. - Prowadzenie dla mieszkańców domów pomocy społecznej i uczestników warsztatów terapii zajęciowej rehabilitacji społecznej. Prowadzenie zróżnicowanych treningów, których celem jest aktywizacja i uspołecznienie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Wydział Interwencji Kryzysowej domy pomocy społecznej warsztaty terapii zajęciowej Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pelplinie Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie	W trakcie realizacji powiatowego programu	- Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i orzeczeń o niepełnosprawności ogółem oraz z symbolem 01-U, 02-P, 12-C. - Liczba udzielonych porad oraz ich rodzaj. - Liczba osób, która skorzystała z różnych form pomocy, z podziałem na pomoc: bytową, mieszkaniową, stacjonarną, samopomoc środowiskową. - Grupy społeczne (np. osoby starsze, młodzież itp.), które były odbiorcami pomocy.
1.2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- Ogłaszanie otwartych konkursów ofert oraz zlecanie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. - Dofinansowanie zadań	Starostwo Powiatowe w Tczewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie	W trakcie realizacji powiatowego programu	- Liczba ogłoszonych konkursów - Wysokość środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie projektów. - Liczba organizacji biorących udział w konkursie. - Liczba projektów objętych dofinansowaniem z podaniem

		wymienionych w art. 35a, ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.			jego nazwy i wysokości dofinansowania.
1.3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie usprawniania integracji społecznej z osobami z zaburzeniami psychicznymi, poprzez upowszechnianie wiedzy wśród beneficjentów pomocy społecznej na temat powiatowych zasobów socjalnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Rodzaj podjętych działań. 2. Ilość udzielonych informacji o zasobach powiatu. 3. Informacja o nowych formach działania.
2. Cel szczegółowy – aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi					
Nr działania	Działanie	Forma realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitorowania
2.1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	1. Indywidualna porada zawodowa. 2. Grupowa porada zawodowa. 3. Finansowanie instrumentów lub usług wskazanych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Liczba osób z symbolem orzeczenia 01-U, 02-P, 12-C zarejestrowanych w urzędzie na koniec roku sprawozdawczego. 2. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych: a) indywidualną poradą zawodową, b) grupową poradą zawodową. 2. Liczba udzielonych indywidualnych porad zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Liczba udzielonych grupowych porad zawodowych. 4. Rodzaj finansowanych instrumentów pracy lub usług. 5. Wysokość poniesionych nakładów finansowych w poszczególnych formach wsparcia dla osób

					z zaburzeniami psychicznymi.
2.2.	Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	Upowszechnianie informacji o możliwościach zatrudniania oraz dostępnych instrumentach rynku pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Liczba i odsetek pracodawców objętych oddziaływaniem kampanii szkoleniowo-informacyjnej. 2. Rodzaj podjętych działań na rzecz zwiększenia udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Formy kontaktów z pracodawcami. 4. Ilość kampanii, jej nazwy, poniesione nakłady finansowe.
2.3.	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	Zatrudnienie subsydiowane realizowane w następujących formach: staże, prace interwencyjne, doposażenie miejsc pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi, które skorzystały z poszczególnych form wsparcia zawodowego: staże, prace interwencyjne, doposażenie miejsc pracy. 2. Wysokość udzielonego dofinansowania do doposażenia miejsc pracy. 3. Wysokość poniesionych nakładów finansowych na realizację staży, prac interwencyjnych.
3. Cel szczegółowy - skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy					
Nr działania	Działanie	Forma realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitorowania
3.1.	Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu	Działalność Lokalnego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. Powołanie Zespołu na kolejne lata.	Lokalny Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Ilość odbytych posiedzeń Zespołu. 2. Ilość i rodzaj podjętych zadań.

			Psychicznego na lata 2017-2022		
3.2.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochronnych zdrowia psychicznego	Zgodnie z zapisami harmonogramu realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Tczewskim na lata 2021 -2024.	Wszystkie jednostki określone w Programie do jego realizacji. Lokalny Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	W trakcie realizacji powiatowego programu	Sprawozdanie z realizacji Programu, sporządzone na podstawie wskaźników monitorowania przekazanych przez jego Realizatorów.
3.3.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej)	Opracowanie przewodnika i coroczna jego aktualizacja. Udostępnienie przewodnika.	Lokalny Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Ilość aktualizacji. 2. Sposób udostępnienia informatora.
4. Cel szczegółowy - udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom					
Nr działania	Działanie	Forma realizacji	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik monitorowania
4.1.	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno - pedagogicznej	1. Diagnozowanie dzieci i młodzieży w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży. 2. Udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. 3. Udzielanie wsparcia rodzicom	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie - Wydział Interwencji Kryzysowej Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczna Zespół Placówek Specjalnych	W trakcie realizacji powiatowego programu	1. Liczba uczniów w placówkach. 2. Ilość wydanych orzeczeń o kształceniu specjalnym. 3. Liczba osób objętych pomocą oraz ilość przeprowadzonych: a) diagnoz psychologicznych, b) diagnoz pedagogicznych. 4. Liczba osób objętych wsparciem oraz ilość przeprowadzonych terapii psychologicznych, w tym psychoterapii dzieci

		w przypadku wystąpienia trudności emocjonalnych w formie porad, konsultacji, warsztatów. 4. Indywidualna praca z uczniem w oparciu o zalecenia poradni psychologiczno – pedagogicznej.	w Tczewie Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Pelplinie		i młodzieży. 5. Liczba osób objętych wsparciem oraz ilość przeprowadzonych terapii rodzin, grup wsparcia dla rodziców, treningów wychowawczych. 6. Liczba osób objętych wsparciem oraz ilość udzielonego wsparcia rodzicom i nauczycielom w przypadku wystąpienia trudności emocjonalnych. 7. Ilość wydanych zaleceń przez poradnię psychologiczno -pedagogiczną.
4.2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolu, szkołach i placówkach	1. Realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających edukacyjną i wychowawczą funkcję przedszkola, szkoły i placówki. 2. Interwencje kryzysowe, mediacje, poradnictwo. 3. Wspomaganie uczniów z problemami emocjonalnymi i rozwojowymi oraz ich rodziców, w tym kontaktowanie ze specjalistami. 4. Warsztaty dla uczniów na temat umiejętności efektywnej nauki, radzenia sobie ze stresem i gniewem, przeciwdziałanie cyberprzemocy, rozwijania zainteresowań, budowania własnej wartości itp. 5. Przeprowadzanie szkoleń kadry nauczycielskiej.	Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pelplinie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie – Wydział Interwencji Kryzysowej	W trakcie realizacji powiatowego programu	Rodzaj oraz ilość podejmowanych działań.